

Aprob,

Avocatul Poporului,

Victor Ciorbea

RAPORT

privind vizita desfășurată la Sanatoriul de Neuropsihiatrie Podriga, județul
Botoșani

Sumar:

Prezentul raport întocmit ca urmare a vizitei la Sanatoriul de Neuropsihiatrie Podriga, județul Botoșani este structurat pe trei capitole, după cum urmează:

1. Cadrul general și organizarea vizitei.
2. Constatările rezultate din vizita efectuată.
3. Recomandări.

1. Cadrul general și organizarea vizitei

În temeiul art. 14 alin. (1) și a art. 29⁷ alin. (3) din Legea nr. 35/1997 privind organizarea și funcționarea instituției Avocatul Poporului, republicată, cu modificările și completările ulterioare, instituția Avocatul Poporului s-a sesizat din oficiu și a efectuat la data de 26.04.2017, o vizită inopinată la Sanatoriul de Neuropsihiatrie Podriga, județul Botoșani.

Sesizarea din oficiu a avut la bază sursele de informare online www.infomm.ro, mandri.ro și www.romaniatv.net în care erau prezentate informații referitoare la faptul că trei pacienți fără discernământ, internate pentru afecțiuni neuropsihiatrice la Sanatoriul Podriga din comuna Drăgușeni, județul Botoșani, au rămas însărcinate și au născut după ce ar fi fost violate repetat. Bănuți au fost angajații unității medicale, care ulterior au fost cercetați de organele abilitate pentru săvârșirea infracțiunii de viol.

A fost deschisă o anchetă la Inspectoratul de Poliție Județean. Ulterior, dosarul a fost preluat de Parchetul de pe lângă Judecătoria Săveni și redirecționat către Parchetul de pe lângă Tribunalul Botoșani, unde a fost clasat pe motiv că faptele nu pot fi probate.

De asemenea, în articolele menționate se preciza că angajații sanatoriului bat bolnavele în timpul serviciului, iarna bolnavii stau în frig (lemnele fuseseră furate), iar bolnavii mai lucizi care vorbesc despre anumite fapte din incinta unității sunt mutați la Spitalul numărul 4 din Botoșani.

Echipa de vizită a fost formată din reprezentanții Domeniului privind prevenirea torturii în locurile de detenție: [redacted] –jurist și [redacted] –asistent social, consilieri în cadrul Centrului Zonal Bacău al Domeniului privind prevenirea torturii în locurile de detenție; [redacted] – medic, consilier în cadrul Centrului Zonal Craiova al Domeniului privind prevenirea torturii în locurile de detenție, precum și [redacted] reprezentant al Asociației Alternative Sociale Iași.

Obiectul vizitei l-a constituit verificarea aspectelor cuprinse în sesizarea din oficiu, precum și a condițiilor de cazare și tratament din unitate.

2. Constatările rezultate din vizita efectuată

Sanatoriul de Neuropsihiatrie Podriga a fost înființat în anul 2002 prin transformarea Spitalului de neuropsihiatrie în Sanatoriu, în baza Ordinului Ministerului Sănătății nr.140/06.03.2002. Sanatoriul de Neuropsihiatrie Podriga este unitate sanitară cu paturi, cu

personalitate juridică, se află în subordinea Consiliului Județean Botoșani și are sediul în comuna Drăgușeni, sat Podriga, fiind situat la o distanță de 45 de km de municipiul Botoșani. Sanatoriul de Neropsihiatrie este o unitate medicală spitalicească de monospecialitate (psihiatrie – cronici) care acordă servicii medicale și asistență socială în regim de spitalizare de lungă durată pentru pacienți cu tulburări neuropsihice în stadiu cronicizat, stadiu în care șansa de reabilitare a acestora se reduce la încercarea de socializare.

Instituția dispune de o suprafață de teren de 18.000 m², care cuprinde pavilioanele cu paturi și anexele aferente, livadă, grădină de zarzavat și spații verzi, cu posibilitatea dezvoltării activităților de recreere, ergoterapie și terapie ocupațională, alături de activitățile de asistență medicală propriu-zisă.

Din partea Sanatoriului de Neuropsihiatrie Podriga au participat la discuții și la vizitarea acestuia doamna manager _____ domnul director medical _____ și echipa de medici ai unității.

Sanatoriul se organizează și funcționează în conformitate cu prevederile Legii nr. 95/2006 privind reforma în domeniul sănătății - republicată, a Legii nr. 487/2002 a sănătății mintale și a protecției persoanelor cu tulburări psihice și a Ordinului Ministerului Sănătății nr. 488/2016 pentru aprobarea Normelor de aplicare a Legii sănătății mintale și a protecției persoanelor cu tulburări psihice nr. 487/2002. Astfel, conducerea Spitalului era asigurată de un manager, la care se adăuga Consiliul de administrație și Comitetul director.

Structura Sanatoriului de Neuropsihiatrie Podriga, aprobată prin Ordinul Ministerului Sănătății Publice nr. 1613/2006 și completat cu Dispoziția nr. 170/18.07.2016 era următoarea: Secția psihiatrie (80 de paturi), Compartimentul Ergoterapie și Terapie Ocupațională, Cabinetul Asistență Socială, Cabinetul Psihologie, Cabinetul Medicină Internă, Cabinetul Stomatologie, Farmacia și aparatul funcțional.

În conformitate cu prevederile Ordinului Ministerului Sănătății nr. 1408/2010 privind aprobarea criteriilor de clasificare a spitalelor în funcție de competență, Sanatoriul se clasifică în categoria a V-a, fără plan de conformare.

În urma evaluării de către Autoritatea Națională de Management al Calității în Sănătate, începând cu data de 02.08.2016, prin Ordinul Ministrului Sănătății nr. 491/2016, Sanatoriul de Neuropsihiatrie Podriga a fost încadrat în categoria "Nivel acreditat".

Obiectul activității Sanatoriului îl reprezintă furnizarea serviciilor medicale în asistența medicală de specialitate de recuperare-reabilitare a sănătății (pentru sanatorii și prevenții)

cod CAEN 8610, sanatoriul aflându-se în relație contractuală cu Casa Județeană de Asigurări de Sănătate Botoșani. Sanatoriul nu acordă servicii medicale pentru persoanele dependente de droguri.

Pe durata internării în unitate, pacienții beneficiază de servicii de asistență medicală curativă (în secția psihiatrie și cabinetul de medicină internă), asistență medicală preventivă (prevenirea infecțiilor intraspitalicești), servicii de recuperare (asistență psihologică, ergoterapie și terapie ocupațională prin Compartimentul de Ergoterapie și Terapie Ocupațională și Cabinetul de Psihologie). Durata medie de spitalizare a unui pacient era de 320 de zile, persoanele internate fiind grupate în saloane în funcție de vârstă, sex și patologie. La data vizitei în această unitate erau internați 70 de pacienți adulți (20 femei și 50 de bărbați), la o capacitate aprobată de 80 de paturi. Dintre persoanele internate 68 aveau certificate de încadrare în grad de handicap după cum urmează: 8 persoane încadrate în gradul de handicap grav, 55 de persoane încadrate în gradul de handicap accentuat și 5 persoane încadrate în gradul de handicap mediu.

Finanțarea unității era asigurată exclusiv prin contractul de furnizare de servicii medicale de recuperare medicală și recuperare, medicină fizică și balneologie în sanatorii și preventorii, în cadrul sistemului de asigurări sociale de sănătate, încheiat cu Casa de Asigurări de Sănătate Botoșani, conform Hotărârii de Guvern nr. 161/2016 pentru aprobarea pachetelor de servicii medicale, a Contractului – cadru care reglementează condițiile acordării asistenței medicale, a medicamentelor și a dispozitivelor medicale în cadrul sistemului de asigurări sociale de sănătate pentru anii 2016 – 2017, cu modificările și completările ulterioare, precum și a Ordinului Ministerului Sănătății și al președintelui Casei Naționale de Asigurări de Sănătate nr. 196/139/2017 pentru aprobarea Normelor Metodologice de aplicare în anul 2017 a Hotărârii de Guvern nr. 161/2016.

La data efectuării vizitei, Sanatoriul de Neuropsihiatrie Podriga avea încheiat contract de furnizare servicii cu Casa Județeană de Asigurări de Sănătate Botoșani pentru un număr de 72 de paturi din cele 80 aprobate de Ministerul Sănătății, din cauza reducerii numărului de paturi finanțate la nivel de județ.

Unitatea este structurată în sistem pavilionar, clădirea principală fiind atestată ca monument istoric. Datează din anul 1918 și a aparținut unui boier al locului pe nume Palade, fiind donată Ministerului Sănătății în anul 1968, an în care s-a înființat Spitalul de Psihiatrie Podriga, mai întâi ca secție exterioară a Spitalului Orășenesc Săveni, iar apoi ca unitate de

sine-stătătoare cu personalitate juridică.

Personalul spitalului este constituit din personal contractual, iar în vederea stabilirii atribuțiilor și răspunderilor s-au avut în vedere acte normative specifice sistemului sanitar, precum și Legea nr. 53/2003 - Codul muncii, republicată.

Sanatoriul Podriga avea instalație de canalizare și stație de epurare proprie. Încălzirea și apa caldă erau asigurate prin centrale termice proprii ale fiecărui pavilion, alimentate cu combustibil solid. Unitatea era racordată la rețeaua electrică națională și dispunea de grupuri electrogene în caz de avarie.

Alimentarea cu apă se făcea de la rețeaua orașului Săveni, precum și din sursă proprie prin două puțuri de apă. Unitatea avea asigurată o rezervă de apă terțiară, care consta în două rezervoare de o tonă în care era stocată apă suficientă consumului pentru 3 zile.

Conform documentelor puse la dispoziția echipei de vizită de către personalul Sanatoriului Podriga, a reieșit că existau contracte de prestări servicii încheiate cu diverse firme pentru colectarea, preluarea și transportul deșeurilor menajere, pentru preluarea, transportul și incinerarea deșeurilor medicale periculoase, precum și pentru servicii de spălătorie. Dezinsecția și deratizarea se efectuau în baza unui plan anual întocmit de medicul epidemiolog al unității și avizat de conducerea instituției. Exista instalație de canalizare și stație de epurare proprie.

Sanatoriul îndeplinea condițiile de autorizare sanitară, de funcționare și de competență prevăzute de lege.

La data vizitei, structura sanatoriului era următoarea:

Pavilionul 1 era un fost conac boieresc, din cărămidă, din anul 1918, cu o suprafață totală de 560 mp, format din demisol, parter și etaj. La parter și la etajul întâi se aflau 9 saloane cu grupuri sanitare proprii, cu 47 de paturi, cameră de tratament, cabinet consultații/birou internări, spații de depozitare pentru lenjerie curată și pentru lenjerie murdară, boxa pentru produse de curățenie și sala de așteptare. La demisol se aflau spații utilitar gospodărești. Echipa de vizită a putut observa prezența cutiei de reclamații pe holul de la parter, postată într-un loc unde toți pacienții aveau acces ușor.

Pavilionul 2 a fost construit în anul 1995, era o construcție din cărămidă cu un singur nivel, în suprafață de 310 mp, avea 3 saloane pentru pacienți cu 12 paturi, precum și încăperi destinate activităților de terapie ocupațională, atelierul foto, arhiva, cabinetul de asistență socială, spații destinate lenjeriei curate și efecte pacienți.

În același corp de clădire se mai aflau: *bucătăria*, magazii pentru alimente și 2 săli de mese cu intrare și circuite funcționale separate, vestiar și grup sanitar personal, bloc alimentar și sala de mese, boxa pentru produse de curățenie.

Pavilionul 3 a fost construit în anul 2007, construcție din cărămidă cu 2 nivele, cu suprafața de 310 mp, avea 9 saloane pentru femei, cu 19 paturi (din care unele neocupate), rezervă de cohortare epidemiologică cu 2 paturi, spații lenjerie curată și efecte pacienți.

În aceeași clădire funcționa *spălătoria unității* cu intrare și circuite funcționale separate, fiind compusă din patru camere (o cameră cu 4 mașini de spălat, un uscător, o cameră dezinfectie și o cameră călcatorie).

Pavilionul de terapie ocupațională - pavilionul nr. 4 - a fost construit în anul 2005, avea un singur nivel și cuprindea cinci ateliere de art-terapie și ergoterapie, sala de sport, cabinete psihologice, vestiare personal, spațiu pentru depozitare garderobă pacienți, magazie biocide, 2 centrale termice, spațiu de depozitare medicamente și materiale sanitare, grup sanitar.

Pavilionul 5 era o construcție din cărămidă cu suprafața de 64 mp, cu destinația de sediu administrativ și cuprindea un număr de 3 birouri.

Pavilionul 6 cuprindea biroul directorului medical și cabinete medici.

De asemenea, mai puteau fi observate pavilioane anexă cu destinația de magazii pentru combustibili, magazii pentru alte materiale, garaj.

Referitor la personalul spitalului, la data vizitei organigrama cuprindea aproximativ 97 de posturi din care erau ocupate 63, vacante fiind 34.

Personalul medical și de îngrijire care deservea Sanatoriul de Neuropsihiatrie Podriga era alcătuit din: un medic specialist psihiatru, 3 medici rezidenți Psihiatrie, un medic rezident Epidemiologie, 8 asistenți medicali, 6 infirmieri, 14 îngrijitori. Conform statului de personal al instituției **existau mai multe posturi vacante de personal medical și de îngrijire, lipsa cea mai mare de personal se înregistra la medici, asistenți medicali și îngrijitori, după cum urmează:** medic primar psihiatru - 1, medic primar medicină internă - 1, medic epidemiolog - 1, medic stomatolog - 1, farmacist primar - 1, asistenți medicali - 5, îngrijitori - 5.

Potrivit planului de formare și perfecționare profesională prezentat echipei de vizită, personalul medical și auxiliar participase periodic și absolvise cursuri de pregătire profesională în domeniul resuscitării cardiorespiratorii și asistenței medicale de urgență în traumă (luna

decembrie 2015), a noțiunilor fundamentale de igienă (martie 2016), precum și cursuri de specialitate (Managementul Calității în Spitale).

Salarizarea personalului de conducere și a personalului de execuție din cadrul spitalului se stabilea potrivit prevederilor legale în vigoare, aplicabile personalului contractual din unități bugetare, plătit din fonduri publice.

Referitor la vizitarea spațiilor de care dispunea Sanatoriul Podriga

Saloanele unde erau cazați bolnavii erau curate, aerisite, într-o stare corespunzătoare de igienă, cu paviment acoperit cu linoleum, cu ferestre din PVC prevăzute cu geam termopan, dimensionate corespunzător pentru a permite ventilația și luminatul natural, cu instalații electrice în număr suficient și funcționale. Saloanele de dimensiuni diferite asigurau suprafața legală pentru fiecare pacient, erau dotate cu maxim 8 paturi, măsuțe cu raft, scaune. Majoritatea camerelor nu aveau baie proprie, pacienții făcând baie la dușurile comune din fiecare pavilion. În unele pavilioane existau și câteva saloane cu grup sanitar propriu, unde erau internate în general persoane cu un grad ridicat de dizabilitate fizică.

Echipa de vizită a constatat că mobilierul din camere era în stare bună, saltelele, păturile și alte obiecte de cazarmament erau curate, astfel încât era asigurat confortul și igiena pacienților. Conform informațiilor primite de la personalul unității, lenjeria de pat se schimba ori de câte ori era nevoie, în special în cazul pacienților care prezentau și afecțiuni de continență.

În cadrul Sanatoriului existau amenajate și dotate corespunzător două saloane cu grup sanitar propriu, pentru persoane cu dizabilități.

Încălzirea Sanatoriului în sezonul de iarnă era asigurată de centralele proprii alimentate cu combustibil solid, caloriferele fiind în număr corespunzător și funcționale. Apa caldă era asigurată permanent cu ajutorul centralelor termice din dotare, iar programul zilnic de baie generală a bolnavilor era întocmit și afișat la fiecare pavilion.

Conform documentelor prezentate echipei de vizită exista un plan de monitorizare a calității apei potabile distribuite în incinta Sanatoriului de Neuropsihiatrie Podriga, întocmit de medicul epidemiolog al unității și avizat de managerul acesteia, ultimele buletine de analiză a probelor de apă recoltate din instalația unității arătând că parametrii de potabilitate ai apei se încadrau în limitele prevăzute de Legea nr. 458/2002 privind calitatea apei potabile.

Grupurile sanitare erau curate, într-o stare corespunzătoare de igienă, bine întreținute, cu instalații tehnico-sanitare în stare bună și funcționale.

Membrii echipei de vizită au observat că saloanele și spațiile comune nu erau personalizate, majoritatea aveau pereții goi și nu existau decorațiuni, ornamente sau obiecte personale ale pacienților care să inducă o atmosferă mai intimă, familială.

Referitor la îngrijirea persoanelor internate la Sanatoriul de neuropsihiatrie Podriga, s-a putut observa că aspectul general al bolnavilor era în general corespunzător, hainele acestora erau curate, în saloane era curățenie, fapt ce indica preocuparea personalului în ceea ce privește igiena pacienților internați. Bolnavii care nu se puteau îngriji singuri (spălat parțial sau total, bărbierit, pieptănat, îmbrăcat/dezbrăcat, încălțat/descălțat, transfer în fotoliu rulant, deplasare în interiorul camerei) primeau ajutor zilnic acordat de personalul de îngrijire – infirmieri, sub supravegherea asistenților medicali. Bolnavii aveau obiecte de igienă personală (periuță de dinți, pastă de dinți, săpun, prosoape etc.).

Pe parcursul vizitei nu au fost identificați bolnavi cu escare sau alte leziuni cutanate care să probeze o eventuală îngrijire deficitară.

Pacienții aveau posibilitatea de recreere și petrecere a timpului liber în curtea instituției, beneficiind de o suprafață generoasă, cu spații verzi, livadă și grădină de zarzavat, sub supravegherea personalului medical și auxiliar.

Referitor la alimentația pacienților internați la Sanatoriul de Neuropsihiatrie Podriga, hrana zilnică a persoanelor internate la Sanatoriul de Neuropsihiatrie Podriga era preparată în bucătăria unității de personal calificat (2 bucătari). Conform statului de funcții al unității, la data vizitei mai existau vacante în cadrul blocului alimentar, un post de bucătar și două posturi de ospătar.

Alimentele necesare pentru prepararea hranei erau procurate în baza referatelor întocmite de către administrator și avizate de managerul unității.

Sanatoriul de Neuropsihiatrie Podriga deținea un bloc alimentar amenajat corespunzător pentru prepararea/servirea/porționarea hranei, cu magazii de alimente, bucătărie și sală de mese, cu intrări și circuite funcționale separate, cu vestiar și grup sanitar folosit doar de personalul blocului alimentar, care corespundeau cerințelor de igienă, siguranță, accesibilitate, funcționalitate și confort. Bucătăria era dotată cu instalații și aparatură specifică: mese inox, chiuvete inox cu apă curentă caldă și rece, mașină de gătit, cuptor, frigider, congelatoare și un frigider pentru păstrarea probelor alimentare. Unitatea medicală deținea o sală de mese amenajată și dotată în mod corespunzător, cu mobilier suficient, funcțional, confortabil și ușor

de igienizat. Servitul mesei în saloane se practica numai pentru persoanele a căror sănătate nu permitea deplasarea acestora sau aveau nevoie de ajutor pentru hrănire și hidratare.

Exista un meniu zilnic, întocmit și afișat la loc vizibil, din documentele puse la dispoziția echipei de personalul instituției reieșind că meniul era structurat în patru regimuri, conform recomandărilor medicului specialist, după cum urmează:

- **regim comun** (exemplu din ziua vizitei: **mic dejun**-parizer, margarină, ceai, pâine; **prânz**-ciorbă de pui cu fidea, mâncare de fasole cu pulpe de pui și mămăligă, pâine; **cina**-pilaf cu legume, pâine, ceai);
- **regim hiposodat** (exemplu din ziua vizitei: **mic dejun**-ceai, margarină, gem, pâine, gogoși; **prânz**-ciorbă de fasole cu pâine, musaca de cartofi cu carne tocată și pâine; **cina**-salată orientală, pâine, ceai);
- **regim hepatic și pancreatic** (exemplu din ziua vizitei: **mic dejun**- brânză de vaci, margarină, pâine, ceai; **prânz**- ciorbă de pui cu fidea, cartofi natur cu pulpe de pui și mămăligă; **cina**-pilaf cu legume, pâine, ceai);
- **regim diabet** (exemplu din ziua vizitei: **mic dejun**- brânză de vaci, margarină, pâine, ceai; **prânz**- ciorbă de pui cu fidea, mâncare de fasole cu pulpe de pui și mămăligă, pâine; **cina**-ou fiert, pate, brânză de vaci, ceai, pâine).

Pentru o parte din pacienți, la care starea fizică o impunea, exista supliment alimentar (exemplu: gogoși, iaurt, biscuiți, plăcintă cu dovleac, napolitane, conserve pește).

Echipa de vizită a apreciat calitatea hranei servite pacienților la masa de prânz de la data efectuării vizitei ca fiind corespunzătoare.

Existau prelevate în recipiente închise probe alimentare din meniurile servite atât în ziua respectivă, cât și în zilele anterioare, care să fie păstrate într-un frigider special destinat acestui scop, conform normelor sanitare în vigoare.

Dezinfecția veselei se efectua periodic, unitatea având în dotare substanțe dezinfectante pe bază de cloramină.

La momentul efectuării vizitei, unitatea avea autorizație eliberată de Direcția Sanitară Veterinară și Pentru Siguranța Alimentelor Botoșani, valabilă pentru recepția și depozitarea produselor de origine animală și non-animală, prepararea de meniuri calde și reci și servirea acestora către consumatorul final în incinta unității.

Serviciile medicale oferite pacienților internați la Sanatoriul de Neuropsihiatrie Podriga erau servicii de asistență medicală curativă în specialitatea psihiatrie, asistență

medicală preventivă (prevenirea infecțiilor intraspitalicești) și servicii de recuperare (asistență psihologică, ergoterapie și terapie ocupațională).

În structura Sanatoriului de Neuropsihiatrie Podriga exista amenajat un cabinet medical/birou de internări, dotat în mod corespunzător cu mobilier (canapea de consultații, dulapuri, birou, scaune etc.) și o sală de tratament, dotată cu mobilier, aparat de urgență și aparatură specifică (stetoscop, tensiometru, termometre, cântar, glucometru etc.), fiind respectate prevederile Ordinului Ministerului Sănătății și Familiei nr. 153/2003 privind dotarea minimă obligatorie a cabinetelor medicale.

Bolnavii internați la Sanatoriul de Neuropsihiatrie Podriga sau reprezentanții legali ai acestora erau informați chiar de la primirea acestora în unitate, asupra drepturilor, obligațiilor și modalităților legale de acordare a asistenței medicale. De asemenea, pacienții internați aveau atașat la Foaia de observație clinică formularul de consimțământ informat, completat în mod corespunzător și semnat de pacienți sau de reprezentanții legali ai acestora.

Evaluarea medicală inițială a bolnavilor internați era făcută la cabinetul medical de către medicul psihiatru și cuprindea o examinare generală a stării de sănătate, întocmirea fișei medicale și a planului de investigații și tratament.

Bolnavii internați era evaluați apoi de personalul unității (psiholog, asistent social, instructori ergoterapie și terapie ocupațională) din punct de vedere al statusului biopsihosocial, al capacității de comunicare, al nivelului de educație, al nevoilor speciale de tratament și de recuperare/reabilitare, al riscurilor posibile și al eventualelor dependențe (alcool, tutun, etc.).

Sanatoriul de Neuropsihiatrie Podriga asigură supravegherea stării de sănătate a bolnavilor internați, administrarea tratamentului și efectuarea îngrijirilor conform recomandărilor medicale. Aceste servicii erau acordate de personal calificat (medici, asistenți medicali și infirmieri). Personalul medical de serviciu efectua zilnic vizita medicală a bolnavilor.

La cabinetul medical existau întocmite și completate în mod corespunzător registre medicale (registrul de internări în spital, registrul de tratamente, registrul de evenimente adverse, registrul riscurilor clinice etc.) și fișe medicale ale pacienților, unde erau consemnate monitorizarea stării generale de sănătate, funcțiile vitale, simptomatologia bolilor, tratamente, consultații medicale, internări/externări, rezultatele analizelor efectuate etc.

Din analiza registrului de evenimente pentru anii 2016-2017 s-a putut observa că, din cele 25 de evenimente înscrise (24 în anul 2016 și unul în anul 2017), în majoritatea cazurilor

natura evenimentului consta în agresiuni (10), fugă din unitate (8) și căderi (4).

Au fost puse la dispoziția membrilor echipei de vizită Rapoartele de analiză ale evenimentelor adverse transmise Autorității Naționale de Management al Calității în Sănătate, conform prevederilor Ordinului nr. 639 din 18 octombrie 2016 pentru aprobarea Metodologiei de monitorizare a unităților sanitare acreditate. Aceste rapoarte conțineau analiza evenimentului advers, propunerea unor măsuri preventive cu termene de implementare și responsabilii pentru implementarea acestora. Din analizarea acestor rapoarte s-a putut concluziona că, într-un mare număr al evenimentelor adverse, **cauzele primare se refereau la supravegherea deficientă sau lipsa monitorizării pacienților, dificultăți de asigurare a supravegherii pacienților sau starea de sănătate a pacienților. Drept urmare, lipsa personalului de supraveghere (7 posturi vacante de îngrijitori și supraveghetori bolnavi psihic) influența în mod negativ activitatea desfășurată în Sanatoriul Podriga, determinând apariția unor evenimente grave soldate cu răni sau decese ale pacienților.**

Conform documentelor prezentate echipei de vizită, unitatea medicală asigură accesul neîngrădit al persoanelor internate la servicii medicale de specialitate (boli interne, obstetrică-ginecologie, neurologie, chirurgie etc.) acordate la Spitalul Județean de Urgență „Mavromati” din municipiul Botoșani, între cele două instituții existând încheiat un protocol în acest sens. Analizele medicale recomandate bolnavilor de către medic erau efectuate la laboratorul Spitalului Județean de Urgență „Mavromati” din municipiul Botoșani, în baza aceluiași protocol încheiat între cele două instituții, rezultatele acestora fiind consemnate în fișele medicale ale pacienților.

Bolnavii erau transferați la spital cu ambulanța, însoțiți de personal medical calificat, existând încheiat un protocol și cu Serviciul Județean de Ambulanță Botoșani.

Personalul angajat avea analizele medicale obligatorii la zi, acestea fiind consemnate în dosarele medicale proprii ale angajaților, împreună cu fișele de aptitudine întocmite conform normelor legale.

Deși unitatea avea cabinet stomatologic amenajat și dotat corespunzător, **postul de medic stomatolog era vacant**, astfel încât **serviciile stomatologice pentru bolnavi erau asigurate la Spitalul Județean de Urgență „Mavromati” din municipiul Botoșani.**

De asemenea, în structura unității exista și un cabinet de boli interne, amenajat și dotat în mod corespunzător, dar **postul de medic specialist boli interne era vacant la data vizitei.**

În dotarea sanatoriului existau materiale pentru curățenie și dezinfecție în stoc suficient, iar igienizarea spațiilor se făcea în baza unui grafic zilnic de curățenie.

Sanatoriul de Neropsihiatrie Podriga avea Autorizație Sanitară de Funcționare în termen legal, eliberată de Direcția de Sănătate Publică Botoșani în baza declarației pe proprie răspundere referitoare la condițiile igienico-sanitare.

Cu privire la asigurarea tratamentului pacienților internați la Sanatoriul de Neuropsihiatrie Podriga, pacienții internați în această unitate medicală, beneficiau de medicamente gratuite, în baza unei prescripții medicale, eliberate de medicul specialist.

Unitatea dispunea de o farmacie amenajată și dotată în mod corespunzător, dar **postul de farmacist era vacant, responsabilitățile acestuia fiind preluate de către un asistent medical.** Medicamentele erau păstrate în condiții corespunzătoare de siguranță, în sala de tratamente, în pungi etichetate cu numele fiecărui pacient și erau distribuite conform prescripției medicale, de către personalul medical de serviciu. Medicamentele erau eliberate din farmacia unității pentru o perioadă de 7 zile, fiind prezentate echipei de vizită și documente care să ateste proveniența și gestionarea medicamentelor (fișe de stoc, condică de medicamente și materiale sanitare etc.).

Medicamentele psihotrope și neuroleptice erau păstrate în mod corespunzător, în dulapuri separate prevăzute cu sisteme de închidere, fiind respectate astfel prevederile cuprinse în Legea nr. 339/2005 privind regimul juridic al plantelor, substanțelor și preparatelor stupefiante și psihotrope.

La data vizitei unitatea **nu dispunea de medicamente contraceptive** care puteau fi distribuite la recomandarea medicului specialist, beneficiarelor cu o viață sexuală activă, pentru a evita riscul apariției unor sarcini nedorite.

În cazul apariției unor situații de urgență medico-chirurgicală, personalul medical aflat la serviciu în acel moment acorda primul ajutor potrivit competenței și apela Serviciul Național Unic de Urgență 112. Întreg personalul medical efectuase în anul 2015 cursuri de resuscitare cardiorespiratorie și acordare a asistenței medicale de urgență în traumă.

Unitatea medicală avea amenajat în sala de tratamente un aparat de urgență, dotat cu medicamente și materiale sanitare conform baremului prevăzut de Ordinul Ministerului Sănătății și Familiei nr.153/2003 pentru aprobarea Normelor metodologice privind înființarea, organizarea și funcționarea cabinetelor medicale.

Referitor la asistența medicală acordată în cazul diagnosticării bolilor infecto-contagioase (TBC, HIV, Hepatita virală etc.), la data efectuării vizitei, nu existau internați în unitate pacienți diagnosticați cu boli infecto-contagioase în fază acută, conform documentelor medicale prezentate echipei de vizită, la data vizitei fiind internat un singur pacient diagnosticat cu hepatită cronică virală tip C, în stare inactivă (purtător), aflat în tratament cu hepatoprotectoare, la recomandarea medicului specialist.

În cadrul Sanatoriului de Neuropsihiatrie Podriga exista amenajat un izolator cu două paturi și grup sanitar propriu destinat internării bolnavilor în eventualitatea diagnosticării unor boli transmisibile, până la transferul acestora într-o unitate medicală specializată.

În ceea ce privește conținerea și izolarea bolnavilor internați la Sanatoriul de Neuropsihiatrie Podriga, conform informațiilor personalului unității, nu se aplicau procedurile de conținere și izolare, neexistând cameră de izolare și nici mijloace de conținere potrivit prevederilor Ordinului nr. 488/2016 pentru aprobarea Normele de aplicare a Legii sănătății mintale și a protecției persoanelor cu tulburări psihice nr. 487/2002. Drept urmare, **nu exista întocmit Registrul măsurilor de conținere și izolare potrivit prevederilor legale.**

Urgențele psihiatrice erau transferate către alte unități medicale de profil (Spitalul Clinic de Psihiatrie „Socola” Iași, Spitalul Județean de Urgență „Mavromati” Botoșani).

Referitor la decese, sinucideri și alte evenimente statistice, conform documentelor prezentate echipei de vizită, la Sanatoriul de Neuropsihiatrie Podriga a fost înregistrat un singur deces în cursul anului 2016 și un deces în anul 2017.

În primul caz din anul 2016 decesul a fost consecința afecțiunilor cronice ale bolnavului conform expertizei realizate de Institutul de Medicină Legală Botoșani.

În cazul din anul 2017 decesul a fost urmarea unui incident între doi pacienți la data de 24.02.2017. Aceștia s-au angajat într-o altercație minoră care s-a soldat cu o singură lovitură de pumn în zona feței. Pacientul rănit, în vârstă de 71 de ani, a prezentat doar epistaxis și durere locală, ulterior incidentului fiind cooperant, prezent, echilibrat, fără manifestări sau complicații clinice vizibile. Acesta a fost monitorizat conform procedurii interne de către personalul medical pe parcursul zilei și nopții, neînregistrându-se nici un semn de agravare până la ora 3 (ultima verificare a stării pacientului). În dimineața zilei de 25.02.2017, la ora 5, când personalul medical a verificat tensiunea arterială și starea pacientului s-a constatat că pacientul, deși nu era febril, nu mai reacționa la stimuli și se instalase coma. A fost solicitată ambulanța

în vederea transferului la Spitalul din Botoșani, unde în aceeași zi a intervenit decesul pacientului. Au fost anunțate organele de poliție și reprezentanții serviciului de medicină legală. De asemenea, Direcția de Sănătate Publică Botoșani demarase o anchetă, care la data vizitei era în curs de desfășurare.

De asemenea, în cadrul Sanatoriului de Neuropsihiatrie Podriga a fost demarată o anchetă internă care a avut ca rezultat concluzia că personalul de serviciu și-a îndeplinit atribuțiile prevăzute în fișa postului și a acționat cu promptitudine la aplanarea incidentului, cât și a urmărilor acestuia, având în vedere manifestările agresive care se declanșează brusc de la factorii emoționali ai pacienților.

Incidentul a fost raportat în termen de 24 de ore de la producere, conform prevederilor Ordinului Autorității Naționale de Management al Calității în Sănătate nr. 639 din 18 octombrie 2016 pentru aprobarea Metodologiei de monitorizare a unităților sanitare acreditate, urmat de raportul de analiză al evenimentului advers și propunerea unor măsuri preventive cu termene de implementare.

Conform art. 8 alin. (2) din Ordinul Autorității Naționale de Management al Calității în Sănătate nr. 639 din 18 octombrie 2016, "Raportarea acestor evenimente este obligatoriu a fi făcută de către unitățile sanitare în maximum 24 ore de la apariția lor și trebuie urmată, în maximum 30 zile de la raportare, de un raport de analiză a cauzelor care au dus la apariția evenimentului și a măsurilor identificate pentru prevenirea repetării."

Raportul serviciului de medicină legală nu fusese primit până la data efectuării vizitei.

În unitate nu au existat cazuri de sinucidere în ultimii doi ani.

În ceea ce privește evenimentele statistice a fost menționat cazul celor trei paciente care au rămas însărcinate în condiții necunoscute de personalul unității, sarcina fiecăreia fiind monitorizată în mod corespunzător, pacientele născând la Spitalul Județean de Urgență „Mavromati” Botoșani.

Referitor la asistența psihologică

Sanatoriul Podriga avea angajați la momentul efectuării vizitei doi psihologi, dintre care un psiholog în specialitatea psihologie clinică (nivel specialist autonom) și psihoterapie integrativă (nivel practicant autonom) și un psiholog în specialitatea psihologie clinică (nivel specialist autonom) și consiliere psihologică (nivel practicant autonom).

Fiecare psiholog avea propriul cabinet psihologic, iar acestea erau dotate corespunzător din punct de vedere tehnic și metodologic. Pe ușa cabinetului psihologic era afișat programul de lucru al psihologului. Psihologii consemnau rezultatele evaluării/consilierii în Fișa psihologică, în Registrul de evidență a actelor profesionale, Fișa de examinare psihologică, Examenul psihologic.

Activitățile desfășurate de către cei doi psihologi angajați se refereau la:

- A. **Psihodiagnostic și evaluare clinică** pentru pacienții internați în Sanatoriul de Neuropsihiatrie Podriga și întocmirea *Rapoartelor de psihodiagnostic și evaluare clinică*.
- B. **Evaluare** inițială în vederea stabilirii **programului individualizat de recuperare psihiatrică și psihosocială**, evaluări etapizate și finale a programului recuperator, efectuare de recomandări cu privire la continuarea activităților de recuperare în mediul comunitar/familial.
- C. **Intervenție, asistență și consultanță psihologică** cu scop promovarea sănătății, de educare pentru un stil de viață sănătos, pentru creșterea complianței la terapie și intervenții specifice, prevenirea recăderilor, organizarea de programe psihoeducaționale individuale și de grup, consiliere.
- D. **Intervenții psihologice specifice/psihoterapie:** terapii de scurtă durată focalizate de problemă, intervenții de recuperare/reabilitare a sănătății (terapie ocupațională), terapii standard de relaxare și sugestive, grupuri de suport.

Cei doi psihologi au desfășurat în anul 2016 următoarele activități: Psihodiagnostic – 139, Consiliere psihologică - 236, Psihoterapie individuală și de grup - 7, Evaluare clinică program recuperator – 315.

În primul trimestru al anului 2017 activitățile desfășurate de psihologii Sanatoriului Podriga au fost următoarele: Psihodiagnostic – 47, Consiliere psihologică - 82, Psihoterapie individuală și de grup - 0, Evaluare clinică program recuperator – 89.

Evaluările efectuate de psihologi și cele mai uzuale metode/instrumente psihologice, conform patologiei existente erau următoarele:

- evaluare subiectiv-emotională: Inventarul de depresie Beck BDI, Scala de evaluare a depresiei Hamilton HAM-D, Scala de evaluare a anxietății Hamilton HAM-A, Scala Rosenberg de evaluare a stimei de sine, Scala de depresie geriatrică GDS -15;

- evaluare cognitivă și neuropsihologică: Baterie multidimensională de aptitudini MAB II, Matrici progresive Raven SPM, teste atenție (Toulouse-Pieron, Praga), teste memorie (Rey auditiv, Bontilă, Rey figură complexă);
- evaluare comportamentală: Scala de obsesie – compulsie Yale Brown Y-BOCS;
- evaluarea personalității și a mecanismelor de coping/adaptare/defensive: Chestionar PA, Chestionar de personalitate SCID II, Chestionarul mecanismelor de coping COPE, Scala de autoevaluare a adaptării sociale, teste proiective;
- evaluarea relațiilor interpersonale (inclusiv cuplu, familie sau grupuri): Scala de atașament al adultului, Chestionar AAS;
- evaluare stadiu evolutiv al bolii psihice: Scala simptomelor pozitive și negative PANSS, Scala de deznădejde Beck, MMSE, Scala scurtă de evaluare psihiatrică – BPRS, Scala de manie Beck Rafaelsen;
- evaluare stadiu deprinderi autoîngrijire și funcționalitate – Scala de evaluare globală a funcționării GAFS, inventare de deprinderi de autoîngrijire și ocupaționale, analiza produselor activității.

Cele mai frecvente probleme întâlnite în activitatea psihologilor presupuneau prezența la pacienți a stresului datorat simptomelor psihice și spitalizării prelungite, sau efecte secundare ale tratamentului medicamentos, stima de sine scăzută (stări depresive) cu originea în dificultăți în rezolvarea problemelor, relații disfuncționale cu familia de origine, stigmatizare, afirmare de sine scăzută, teama de recădere, anxietate anticipatorie pe fond de dificultăți de inserție socio-familială sau evenimente stresante de viață intercurrente, dificultăți de gestionare a situațiilor.

Terapia ocupațională se desfășura în sala psihoeducațională, dotată cu rechizite, diverse jocuri și materiale de birotică, mașină de cusut, etamină, andrele, croșete, alte materiale de papetărie, materiale decorative. Activitățile erau recreative/ludice, antrenare în activități scrise/citite, facilitare corespondență, lucru manual, artizanat, confecționare obiecte decorative, quilling etc.

În sala de artterapie, dotată cu acuarele, vopsele pentru pictură, pânză și alte materiale de suport, cărți/bibliotecă, televizor se desfășurau activități de desen, pictură, confecționare aranjamente interioare, lectură, activități socializare etc.

Sala de activități cultural-sportive era dotată cu șah, table, darts, masă de tenis, mingi, rachete de tenis, bicicletă de fitness, calculator, televizor, DVD. Activitățile sportive din sală și

din exterior erau completate de activități de grup culturale, de socializare și recreative.

De asemenea, se desfășurau activitățile de ergoterapie în spațiul exterior (operațiuni simple de întreținere ale și spații verzi, activități gospodărești, grădinărit) și activități în atelierul foto, dotat cu aparate foto și aparatură pentru laborator foto alb-negru.

Referitor la asistența socială

Cabinetul de asistență socială din cadrul Sanatoriului era deservit de un asistent social care, la momentul vizitei, se afla în concediu de odihnă. Biroul în care asistentul social își desfășura activitatea nu a putut fi vizitat deoarece era încuiat.

Ulterior vizitei, s-a verificat respectarea prevederilor Legii nr. 466/2004 privind Statutul asistentului social din România, în sensul respectării obligației asistentului social de a fi înscris în Registrul Național al Asistenților Sociali și s-a constatat că erau întrunite condițiile legale pentru exercitarea profesiei.

Având în vedere că majoritatea pacienților din Sanatoriul Podriga erau cazuri sociale sau aveau aparținători care nu-și asumau răspunderea pentru persoana internată, activitatea asistentului social se materializa în principal în identificarea aparținătorilor, refacerea sau consolidarea legăturilor dintre pacienți și membrii familiei, însoțirea și reprezentarea pacienților în raport cu diverse instituții, procurarea unor acte sau întocmirea documentațiilor necesare în vederea înaintării acestora diverselor instituții (Comisia de expertiză pentru încadrarea în grad de handicap, Comisia de expertiză și recuperare a capacității de muncă etc.).

Conform relațiilor primite din partea Sanatoriului Podriga, asistentul social angajat al Sanatoriului de Neuropsihiatrie Podriga, efectua următoarele activități:

- identifica, în colaborare cu echipa medicală a Sanatoriului de Neuropsihiatrie Podriga, cazurile medico-sociale;
- păstra și actualiza în permanență evidența pacienților abandonați în Sanatoriu, a persoanelor cu handicap, a celor vârstnici singuri;
- efectua investigațiile necesare în cazuri de abandon pentru identificarea aparținătorilor persoanelor abandonate;
- întocmea documentația care urma a fi înaintată instituțiilor abilitate, în vederea clarificării statutului socio-medical al tuturor pacienților abandonați în unitatea medicală;
- identifica pacienții neînscriși la medicul de familie și contribuia la înscrierea acestora;

- informa familiile pacienților asupra drepturilor și obligațiilor pe care le aveau față de aceștia;
- derula acțiuni pentru reducerea numărului de abandonuri în Sanatoriu;
- stabirea planului de intervenție pentru fiecare caz medico-social înregistrat la nivelul unității;
- organiza și participa la evaluarea programelor de protecție socială și comunica autorităților și conducerii Sanatoriului rezultatele obținute;
- colaborează cu medicul specialist și psihologul pentru realizarea recuperării psihosociale prin metode specifice;
- elaborează anchete sociale, la solicitarea Comisiei de Expertiză și Recuperare a Capacității de Muncă Botoșani, cât și la solicitările medicilor psihiatri;
- colaborează cu autoritățile pentru obținerea actelor de identitate a pacienților, preschimbarea acestora sau alte informații și documente specifice;
- participă la activități de îmbunătățire a calității serviciilor oferite;
- întocmește documentele necesare și efectuează anchetele sociale; întocmește dosare pentru expertiza medicală a pacienților internați, după caz;
- efectuează deplasări și însoțește pacienții pentru obținerea CI, prezentarea la Comisia de expertiză pentru încadrarea în grad de handicap, vizite la domiciliul pacienților, la nevoie;
- asistă pacienții sau, după caz, familiile acestora pentru obținerea tuturor drepturilor prevăzute de lege, precum și accesul la servicii sociale;
- efectuează vizite la domiciliu, în vederea supravegherii în mod activ a stării de sănătate a pacientului și responsabilizează membrii familiei privind necesitatea continuării conduitei terapeutice.

Referitor la activitățile de terapie ocupațională și ergoterapie, în cadrul Sanatoriului de Neuropsihiatrie Podriga funcționa un Compartiment de Ergoterapie și Terapie Ocupațională deservit de 5 persoane, 3 instructori de terapie ocupațională și 2 instructori ergoterapie. Baza materială a compartimentului era formată din 4 spații distincte: sală psihoterapie educațională, sală artterapie, sală de activități cultural-sportive și atelier foto.

La sala de psihoterapie educațională, la momentul efectuării vizitei, se desfășurau diverse activități recreative/ludice, antrenare în activități scrise-citite, facilitare corespondență,

confeționare abiecte de artizanat, quilling, confeționare obiecte decorative, etc. Sala era dotată cu rechizite, jocuri, materiale de birotică, mașină de cusut, materiale de papetărie, andrele, croșete, etc.

Sala de artterapie găzduia activități de lectură, socializare, desen, pictură, confeționare aranjamente interioare și era dotată cu o bibliotecă, televizor, acuarele, vopsele pentru pictură, pânză și alte materiale de suport.

În spațiul destinat activităților cultural-sportive pacienții puteau participa la diverse activități de grup culturale, recreative, sportive, de socializare. Facilitățile de care dispunea spațiul constau în: televizor, aparat DVD, computer și materiale sportive – mingi, rachete de tenis, bicicletă pentru fitness, șah, table, darts, masă de tenis etc.

Membrii echipei de vizitare au vizitat și spațiul în care funcționa atelierul foto și care găzduia și o mică bibliotecă, și au putut observa că acesta era dotat cu aparatură de laborator foto alb-negru și cu aparate foto. Pereții laboratorului erau decorați cu fotografiile obținute prin diverse tehnici fotografice.

La momentul vizitei, o parte dintre pacienți era implicată și în activități simple de ergoterapie (grădinărit, întreținerea aleilor și a spațiilor verzi, diverse activități gospodărești), în curtea Sanatoriului, în livadă sau în grădina de zarzavat.

De asemenea, în curtea unității era amenajat un spațiu acoperit (foișor) dotat cu bănci și mese și un loc de refugiu împrejmuit, destinat evacuării beneficiarilor și personalului în caz de calamitate.

Evenimentele deosebite (fuga din instituție, agresiuni, căderi, automutilări etc.) erau consemnate într-un registru special, denumit Registrul evenimentelor adverse, rubricația acestuia conținând data consemnării în registru, data producerii evenimentului, natura evenimentului petrecut și tipul evenimentului. Ulterior consemnării în registru, se întocmea un Raport de analiză eveniment advers, în cuprinsul căruia se detaliau circumstanțele producerii incidentului, iar în final erau propuse măsuri preventive și erau indicați responsabilii pentru implementarea acestora.

Referitor la posibilitatea pacienților de a-și exercita dreptul la practicarea religiei, s-a constatat că în curtea Sanatoriului exista o capelă creștin-ortodoxă, dar care nu deținea autorizație de funcționare și nu era folosită. Exista un protocol de colaborare încheiat cu preotul creștin-ortodox din satul Podriga, obiectul acestuia fiind oferirea de servicii religioase pacienților, în incinta Sanatoriului. Conform declarațiilor personalului unității medicale,

pacienții nu frecventau biserica din localitate.

În ceea ce privește dreptul pacienților și al aparținătorilor acestora de a face sugestii sau reclamații cu privire la diverse aspecte ce țin de calitatea serviciilor oferite de instituția medicală, s-a constatat că în Sanatoriu exista un registru de sugestii și reclamații (la sala de tratament din pavilionul central), dar care nu era rubricat și nu conținea nicio sesizare, iar la intrarea în pavilionul central al instituției exista o cutie tip cutie poștală destinată sugestiilor și reclamațiilor. Conform informațiilor primite de la managerul unității, în general, pacienții și aparținătorii acestuia preferau să informeze în mod direct conducerea Sanatoriului cu privire la orice aspect.

Referitor la dreptul pacienților de a menține legătura cu membrii familiei sau alte persoane, la nivelul Sanatoriului exista telefon fix care putea fi utilizat pentru efectuarea convorbirilor între pacienți și membrii familiilor acestora. Pentru primirea vizitatorilor exista o sală de așteptare la parterul pavilionului central sau spații în curtea Sanatoriului (foișoare). Aparținătorii erau consiliați în sensul de a-și vizita rudele internate dar, conform informațiilor furnizate de conducere, aceștia erau vizitați destul de rar, aspect determinat în principal de faptul că majoritatea pacienților erau cazuri sociale sau aveau aparținători care nu-și asumau responsabilitatea pentru aceștia. De asemenea, beneficiari erau încurajați și sprijiniți, la sala de psihoterapie, să corespundeze cu membrii familiei sau cu alte persoane.

Referitor la respectarea drepturilor persoanelor cu dizabilități, membrii echipei de vizită au constatat că la Pavilionul nr. 3, unde erau cazate 2 persoane cu dizabilități locomotorii, exista rampă pentru accesul persoanelor cu handicap fizic. De asemenea, baia care deservea cele două persoane era dotată cu chiuvetă specială, iar cabina WC era prevăzută cu un sistem de facilitare a folosirii de către persoane cu dizabilități – mână curentă. În camera pacienților cu dizabilități locomotorii exista și un scaun special care era folosit pentru efectuarea dușului. Pentru cele două persoane cu deficiențe motorii existau scaune rulante. În consecință, s-a constatat că erau respectate prevederile Legii nr. 448/2006, Republicată, privind protecția și promovarea drepturilor persoanelor cu handicap.

Referitor la respectarea dreptului la informare al pacienților și aparținătorilor, membrii echipei de vizită au observat că, la intrarea în pavilionul central, exista un spațiu unde erau afișate mai multe documente cu privire la drepturile și obligațiile pacienților și ale aparținătorilor, extrase din Regulamentul de ordine interioară, etc.

În funcție de diagnosticele ocupanților, în anumite camere existau televizoare, dar și la sala de activități cultural-sportive. De asemenea, pacienții aveau acces la cărți și reviste, la sălile de terapie sau în camere.

Sesizarea din oficiu

Sesizarea din oficiu a avut la bază sursele de informare online www.infomm.ro, mandri.ro și www.romaniatv.net în care erau prezentate informații referitoare la faptul că trei paciente fără discernământ, internate pentru afecțiuni neuropsihiatrice la Sanatoriul Podriga din comuna Drăgușeni, județul Botoșani, au rămas însărcinate și au născut după ce ar fi fost violat repetat. Bănuiri au fost angajații unității medicale, care ulterior au fost cercetați de organele abilitate pentru săvârșirea infracțiunii de viol.

A fost deschisă o anchetă la Inspectoratul de Poliție Județean. Ulterior, dosarul a fost preluat de Parchetul de pe lângă Judecătoria Săveni și redirecționat către Parchetul de pe lângă Tribunalul Botoșani, unde a fost clasat din lipsă de probatoriu.

De asemenea, în articolele menționate se precizează că angajații Sanatoriului bat bolnavele în timpul serviciului, iarna bolnavii stau în frig (lemnele fuseseră furate), iar bolnavii mai lucizi care vorbesc despre anumite fapte din incinta unității sunt mutați la Spitalul numărul 4 la Botoșani.

Cu privire la acest aspect, managerul sanatoriului ne-a adus la cunoștință că, la momentul producerii incidentului, managementul Sanatoriului Podriga era asigurat de o altă persoană, ceea ce o pune în imposibilitatea de a ne comunica mai multe detalii despre caz. Inspectoratul de Poliție Județean, Parchetul de pe lângă Judecătoria Săveni și Parchetul de pe lângă Tribunalul Botoșani au preluat cazul, iar dosarul a fost clasat.

La data vizitei cele trei presupuse victime ale violurilor se aflau internate încă la Sanatoriu, fiind stabile din punct de vedere psihic și sănătoase fizic.

Motivat de faptul că nu a existat suspiciunea unui comportament neprofesionist al personalului, precum și pentru că organele de investigație (Inspectoratul de Poliție Județean, Parchetul de pe lângă Judecătoria Săveni și Parchetul de pe lângă Tribunalul Botoșani) au preluat cazul, conducerea instituției a declarat echipei de vizită că în cadrul Sanatoriului Podriga **nu s-a desfășurat o anchetă internă pentru analizarea situației.**

Din documentele puse la dispoziție au rezultat următoarele:

Cele trei paciente se aflau internate la Sanatoriul Podriga de mai mulți ani, erau

diagnosticate cu retard mintal mediu cu tulburări de comportament sau cu întârziere severă în dezvoltarea mentală. Aveau vârste cuprinse între 33 și 40 de ani, relațiile cu familia erau limitate, în sensul că rudele nu se interesau de starea pacienților și nu le vizitau decât în cazul apariției unor evenimente sau incidente, când erau chemați de personalul unității.

Din documentele medicale puse la dispoziția echipei de vizită a reieșit că cele trei pacienți au rămas însărcinate în condiții necunoscute de personalul unității, sarcina fiecăreia fiind monitorizată în mod corespunzător. Paciențele au născut la Spitalul Județean de Urgență „Mavromati” Botoșani, ulterior copii fiind încredințați serviciilor de asistență socială prin decizia instanței de judecată.

Dosarele celor trei pacienți erau complete, conținând pe lângă actele de stare civilă, documente medicale, anchete sociale, certificate de încadrare în gradul de handicap, consimțământul informat, acordul pacientului informat, raport de psihodiagnostic și evaluare clinică etc.

Cu privire la precizările din articolele de presă că angajații sanatoriului bat bolnavele în timpul serviciului, echipa de vizită nu a putut identifica astfel de cazuri, motivat de faptul că, nu au fost identificați bolnavi cu escare sau alte leziuni cutanate care să probeze o eventuală lovire, comisia de disciplină din cadrul Sanatoriului nu analizase astfel de cazuri, iar din observațiile făcute de membrii echipei de-a lungul vizitei s-a putut constata că pacienții erau relaxați în preajma personalului, aveau o relație bazată pe simpatie și încredere, comunicau ușor diverse aspecte ale vieții lor zilnice, nu exista teamă în preajma personalului.

Față de cele expuse, în temeiul art. 29¹¹ alin. (1) din Legea nr. 35/1997 privind organizarea și funcționarea instituției Avocatul Poporului, republicată, cu modificările și completările ulterioare, Avocatul Poporului:

RECOMANDĂ

conducerii Sanatoriului de Neuropsihiatrie Podriga, județul Botoșani

să întreprindă măsurile legale care se impun pentru:

- supravegherea eficientă a pacienților pentru evitarea evenimentelor adverse cauzate de monitorizarea deficientă sau lipsa monitorizării pacienților, în special prin asigurarea personalului de supraveghere necesar, având în vedere că la data efectuării vizitei erau vacante 7 posturi de îngrijitori și supraveghetori;

- efectuarea demersurilor necesare în vederea încadrării de personal pe toate posturile vacante (îngrijitori și supraveghetori bolnavi psihic) și în special a personalului medical, având în vedere patologia psihiatrică a beneficiarilor și necesitatea funcționării instituției în condiții optime;
- efectuarea demersurilor necesare pentru achiziționarea de medicamente contraceptive și distribuirea acestora, la recomandarea medicului specialist, pacienților active sexual, pentru a evita pe viitor apariția unor sarcini nedorite;
- îmbunătățirea și adaptarea mediului ambiant din Sanatoriu prin personalizarea camerelor și a spațiilor comune și cooptarea pacienților care se pot implica în aceste activități, deoarece s-a observat că cele mai multe spații aveau pereții goi, și nu existau alte obiecte sau decorațiuni care să creeze o atmosferă intimă, familială care să ofere confort psihic într-un spațiu primitor;
- întocmirea Registrului măsurilor de izolare și conțenționare potrivit prevederilor legale cuprinse în Ordinul nr. 488/2016, art. 9 (11) pentru aprobarea Normele de aplicare a Legii sănătății mintale și a protecției persoanelor cu tulburări psihice nr. 487/2002, această unitate având profil psihiatric;
- efectuarea unor verificări interne în cazul unor incidente care ar presupune abuzuri din partea personalului Sanatoriului.